

Inntrykk fra studieturer til Rondane og Åland sommeren 2012

Jorun Carlsen | Sissel Jenseth (foto)

Sist sommer var jeg med på to studieturer som begge ble arrangert som en etterklang etter sommerstevnet på Åland i 2011 om «Kristus i det eteriske». Den første turen gikk til Rondane – Norges fjellverden – med tidlig vår og flommende elver og lys juninatthimmel i St. Hans-helgen. Den andre turen gikk til Åland, til Dånö som ligger helt nordligst på Åland ut mot Norrhavet med blankskurte granitt svaberg og «martallar» – og i le blomstrende røsslyng og modne blåbær da dette var sist i august med en gnistrende stjernenatthimmel. Dette er ikke noe referat av turene, men en beskrivelse av noe av det som virkelig gjorde inntrykk på meg.

Sohlbergs maleri i Nasjonalgalleriet

Turen til Rondane var Sissel Jenseths initiativ hvor hun var turleder. Turen ble innledet med et studium av Harald Sohlbergs maleri i Nasjonalgalleriet – «Vinternatt i fjellene» – dette mektige maleriet av Rondeslottet og Høgronden. Men ifølge Sissel var det ikke Rondeslottet og Høgronden som var det viktige. Nei, det viktigste var dette mellomrommet som oppstår mellom dem – det er der «noe» kan skje, at noe kan oppstå. Og det skulle vise seg å stemme på turen vår.

Bjørnhollia

Turen som startet i Sollia, var lagt opp med samtaler, eurytmi, vandringer, St. Hansbål og gode måltider. På Sohlbergplassen i Sollia, området der Harald Sohlberg malte sitt bilde fra, og hvor Statens veivesen har laget et estetisk og interessant turistvegstopp, studerte vi nøye fjellmassivet som vi skulle gå inn i senere på dagen. Stien vi fulgte til Bjørnhollia, hvor vi skulle bo resten av turen, gikk over flomstore elver, furumoer med reinsmose, og var litt lik vegetasjonen på Dånö på Åland, skulle det vise seg. Vi fortsatte over snaufjell før vi klatret ned til Bjørnhollia med grønt gress og kyr beitende

på vollen. Det var St. Hans-helg og åpningsdagen for sesongen med flagget heist.

På turen til Rondane fikk vi alle måltider servert. Det var rene festmiddager om kveldene med selv fisket fjellørret og hjemmelaget kjøttkaker. På Dånö laget vi maten selv, hvor det var stor tilgang til økologiske råvarer og virkelig god fisk.

Himmelsk eurytmi

Raili Hake var med til Rondane og gjorde eurytmi med oss. Sammen med Soffi Wetterhoff var hun også ansvarlig for dagene på Dånö, der jeg også fikk delta i eurytmi med henne. I ettertid opplever jeg at eurytmien i Rondane – både ute og inne – åpnet opp mot himmelen; det ble et så stort himmelrom, så mye himmel. Og jeg ble forbundet med den. Mens på Dånö hvor det *er* mye himmel, da det ikke finnes fjell som stenger, der opplevde jeg at jeg gjennom eurytmien ble sterkt forbundet med jorden – med den røde ålandske granitten.

Over flere dager på Dånö gjorde vi (mest jeg) eurytmisk øvelser oppover berghyllene; «skrid, lyft, bær, ställ». For å greie å holde balansen og samtidig holde ene fotsålen på berget inntil den andre foten var satt ned, måtte jeg konsentrere meg til det ytterste. Plutselig etter noen dager, opplevde jeg at jeg var helt til stede i kroppen min, at jeg gikk rolig bortover stien og pustet med magen og var her og nå – også i min sjel. Den opplevelsen kan jeg ikke huske jeg

Ved Bjørnhollia.

før har hatt. Jeg er Raili svært takknemlig for at hun var så tålmodig i sine eurytmiøvelser.

Mellomrommet

I Rondane var det veldig mye stein også på stiene, særlig innover mot Langglupdalen mot Høgronden hvor vi gikk St. Hansdagen. Vi gikk veldig konsentrert – og går man slik konsentrert over tid, har jeg erfart, kommer man *ut* av rommet og mer *inn* i tiden. Det tror jeg skjedde den dagen da vi gikk inn til fossen i Langglupbekken. Det hadde vært overskyet hele dagen. Plutselig strålte solen da vi passerte hengebroen over bekken som her var blitt til en isgrønn fossende elv i vårløsningen. Vi befant oss plutselig i en irrgønn oase mellom gråsteinsurene. Det oppstod en egenartet stemning blant deltakerne. Alle fant seg rolig sin plass på de store steinhellene ved fossen. Alle tok av seg på bena og dyppet dem nedi eller vasset i det iskalde vannet. Alle syslet med sitt i flere timer. Det var lite prating. Ved nærmere ettersyn skulle det vise seg ikke å være gråsteinsurer omkring; nei, det var store, fine steinblokker som var lagt pent til rette oppå hverandre og ved siden av hverandre, omtrent som menneskeskapt, men det var nok gudeskapt. Det minnet meg litt om Edvard Munchs «Historien» i Aulaen hvor også bergene og fjellene er «løftet opp til det monumentales og det eviges sfære» ifølge Jens Thiis. Det var nok flere av oss som følte oss litt i «det eviges sfære» der i fosseduren og solskinnet på St. Hansdagen.

Mot Høgronden

Dette opplevde vi altså i mellomrommet mellom Høgronden og Rondeslottet. Jeg valgte å fortsette et stykke på stien opp til Høgronden. I ettertid har jeg tenkt at jeg burde jo ta turen både opp på Høgronden og Rondeslottet for om mulig å få det store overblikket! Men en tur alene blir aldri som dette fellesskapet vi her opplevde, med interesserte mennesker som alle har et nært forhold til naturen og antroposofien. Morgen og kveld hadde vi gruppesamtaler. Noe som lyser fram etter turen er Nils Arne som resiterte hele Grunn-

Innerst i Langglupdalen –
i «mellomrommet».

stensmeditasjonen for oss flere ganger. Som vi alle tok takknemlig imot. Det hevet turen opp til noe høyere. Og takk til Sissel som var en sikker, inspirerende og godt forberedt turleder.

Et kontemplativt møte på Åland

På Dånö var vi bare kvinner. Vi bodde i to moderne «strandvillor» malt i duse farger og som lå så fint i terrenget vendt mot solnedgangen. Naturen og eurytmien har jeg alt omtalt. Seminaret var lagt opp til et kontemplativt møte med hverandre og omgivelsene.

Som forberedende litteratur var vi blitt anbefalt *Learning to Experience the Etheric World – Empathy, the After-Image and a New Social Ethic* av Urieli og Müller-Wiedemann. Denne boken handler bl.a. om Maria Magdalena og Kaspar Hausers skjebner og forvandling, om hva empati og etterbilde virkelig er, om hvordan det arbeider, hvordan det kan forvandles til den store kjærlighetsstyrken som skinner igjennom i disse to menneskers skjebne. Om dette dreide våre felles samtaler seg formiddag og kveld.

Finne oss vårt eget sted

Men mest var vi ute i denne uberørte naturen på Dånö. Hver for oss skulle vi finne oss «vårt eget sted». En sen kveld fikk «stedet mitt» meg til å danse – reinlender – med meg selv og for meg selv på et stort granittplata med Norrhavets bølgesus som bakgrunnsmusikk. Senere kom Sissel, og jeg «spilte» og danset for henne og sa at dette var stedet for et strykeorkester og for en konsert. Og det utrolige skjedde: Først sang Julia «Så skimrande var aldrig havet» på dette vidunderlige stedet, og siste kvelden i tussmørket gikk vi alle dit og sang, og Pia spilte på lyre. En egen kveldskonsert tok form ut mot horisonten i nord.

En annen kveld tilbragte vi i strandbadstuen med badstu, bading og et herremåltid. Solnedgangen var så vakker som den bare kan være med farger fra sterk grønn, gull og dyp lilla. Plutselig oppdaget vi en V-skål – en eurytmisk A i følge Raili – over solen som lå i synsranden. Skålen vokste gradvis frem og var i stadig forandring mens vi sto og betraktet den. Da fikk jeg en følelse av at vi var med på å skape denne skålen på himmelen – som ble sterkere og sterkere mens vi sto i aktiv beundring og tok del i den.

Mikaelskirken i Finström

Til slutt må jeg nevne Mikaelskulpturen fra ca. 1200-tallet i Mikaelskirken i Finström som vi besøkte. Den var så fri, sann i balanse som bare Mikael kan være, med det onde under kontroll, under føttene, og helt i seg selv. Et virkelig forbilde i Kristi tjeneste. Ω